

Mange grønlandere ser ned på os

Kolde øjne, der ser nedladende på os, folk der anklager os for at tage deres arbejde og siger »rejs dog hjem«, fortæller filippinere og thailændere der bor i Nuuk oplever

»Er det fordi jeg kommer fra østen, at de ser ned på mig? Vil det være anderledes, hvis jeg var grønlandere?« disse tanker kører rundt i hovedet på den 30-årige filippiner Zara Fiore De Ocampos.

Zara har boet i Nuuk nu i to år. Siden hun kom, har hun lagt mærke til, at mange grønlandere ser ned på folk, der kommer fra østen. Da hun arbejdede på Muten som sanger ved siden af sit tjenerejob på Bones, kom en fuld kvinde og spyttede hende i ansigtet og bad hende om at rejse hjem til sit eget land. Men trods disse dårlige oplevelser, vil hun ikke bare opgive.

16 procent har oplevet racisme

Zara Fiore De Ocampo er ikke alene om de ubehagelige oplevelser. Ifølge Grønlands Statistik bor der i alt 178 thailændere og filippinere i Nuuk.

Avisen har foretaget en lille undersøgelse ved at uddеле et lille spørgeskema til 100 thailændere og filippinere, og 30 af dem svarede på tre spørgsmål. Det viser sig, at 30 af de deltagende, det vil sige 16 procent af de i alt 178 filippinere og thailændere, der er i landet, har oplevet nedgørende bemærkninger.

Zara er en ung, lille kvinde med mørke træk. En flot kvinde, der har forladt sine tre børn for at arbejde i Nuuk.

– Vi forlader vor familie langt væk for at tjene penge. Vi arbejder på arbejdspladser, hvor grønlandere ikke vil arbejde, og det synes jeg, grønlanderne bør acceptere, siger Zara og smiler lidt.

Erik Brogaard, ejer af Bones siger, at han flere gange har oplevet sine ansatte fra Østen bliver nedgjort.

– Det er mest fulde folk, der opfører sig sådan, eller folk, der mangler penge. De råber og siger nogle skældsord. Og nogle gange, når det er værst, truer de vore gæstearbejdere på livet. Når jeg oplever det, taler jeg med vedkommende og fortæller, at sådan noget gør man ikke, for det kan vi ikke acceptere, siger Erik Brogaard og ser alvorlig ud og tilføjer, at de lokale opfører sig sådan, fordi folk fra Østen ikke blander sig med lokalbefolkningen i deres fritid.

Spyttet i ansigtet

En aften sang hun på Muttens scene. Da hun holdt pause blev hun pludselig skubbet bagfra, og da hun kiggede tilbage, spyttede en fuld ældre kvinde hende i ansigtet, og hun blev slået på armen.

– Det var en meget hård oplevelse, og jeg fik hjemve den aften. Det er mest fulde mennesker, der råber skældsord, og især ældre der gør sådan noget. De unge er mere venlige mod os, smiler Zara.

Sociolog Marie Kathrine Poppel, mener at de ældres opførsel skyldes, at de ikke er vant til dem.

– Det er jo først de seneste år, at folk fra Østen er begyndt at invadere vort land, siger hun.

Zara er ikke den eneste, der oplever nedgørelsen. Andre fra Østen, som jeg har talt med, har også oplevet noget.

Det er for eksempel Sutphrak Praphosri, Maria

Jacobsen og Sunaree Andersen.

27-årige Sutphrak Praphosri er kendt som Gang og har boet i Nuuk i elleve år. Han kan tydelig huske mange ubehagelige oplevelser, da han trådte sine første sko i Nuuks gader.

– Da jeg begyndte at arbejde på et af spisestedene her i Nuuk, fik jeg tit skældsord fra kundene, såsom du skal ikke tro du er noget, rejs hjem og andre ting. Men disse skældsord har jeg bare nægtet at tage personligt, siger Gang.

Gang kommer fra Thailand, hans forældre har arbejdet i Charoen Porn i 18 år og arbejder der stadig. At flytte til et nyt land med få folk har ikke været nemt for Gang.

– Jeg var meget ensom i den første tid, da jeg boede her. Dengang var vi ikke så mange thailændere, og der var ikke så mange unge. Min åbenhed reddede mig, og jeg fik en masse venner. Men jeg ved, at mange er ensomme, men det er også, fordi de arbejder så meget, siger Gang, mens han retter sin kasket.

– I 2003, da Gang flyttede til Nuuk, var der 27 Thailændere registreret i folkeregistret.

Koloniseringens skyld

Borgmester i Kommuneqarfik Sermersooq Asii Chemnitz Narup mener, at den dårlige opførsel skyldes, at der er mange, som stadig er hårdt ramt af koloniseringen i landet, og med det så, kan man nemt give skylden for alle ulykker til fremmede.

– Derfor er det vigtigt, at vi arbejder på vores selvværd som folk. Når vi har et højere selvværd og er stolte over os selv, vort land og samfund, vil vi også være mere gæstfrie mod andre. Vi er jo ellers kendt for at være et gæstfri folk, og det synes jeg bestemt ikke, vi skal miste, siger Asii Chemnitz Narup.

For mange taler nedsettende

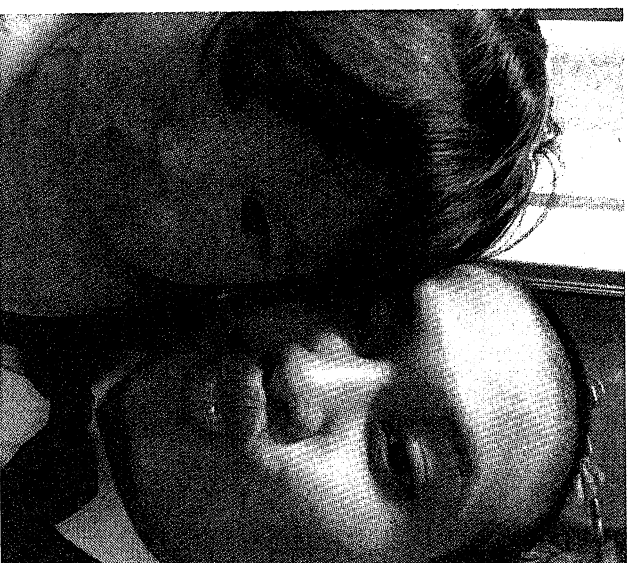
Krissie Winberg Berthelsen, som ejer flere spisesteder i Nuuk og har flere ansatte fra Østen, har også lagt mærke til, at mange nedgør de fremmede:

– Vi dømmes hinanden for meget. Det har jeg også lagt mærke til, når jeg arbejder med frivillige. Nedgørelse og jantelov er meget synlige. Det er nok fordi, vi slås om så lidt. Det er som om, vi er et splittet folk. Derfor kan jeg godt forstå, hvis folk opfører sig sådan.

For eksempel hvis en familie har tre børn, som skal forsvørges og have mad og tøj hver dag, og forældrene ikke har noget arbejde. De ser at deres børn sulter, samtidig med at folk fra østen hele tiden kommer og tager forskelligt arbejde, siger hun og fortsætter:

– Men vi kan gøre meget selv. Vi er en del af globaliseringen. Vi bør alle tage et ansvar. Der skal være plads til os alle. Udenlandsk arbejdskraft er nyt i vort land. Jeg tror, at mange virksomheder vælger disse for at opnå det bedste for deres virksomhed. I dag er der rigtig mange, som bruger denne arbejdskraft, især her i Nuuk. Det er ikke kun i restaurationsbranchen, men overalt, siger Krissie Winberg Berthelsen.

Borgmesteren har et ansvar

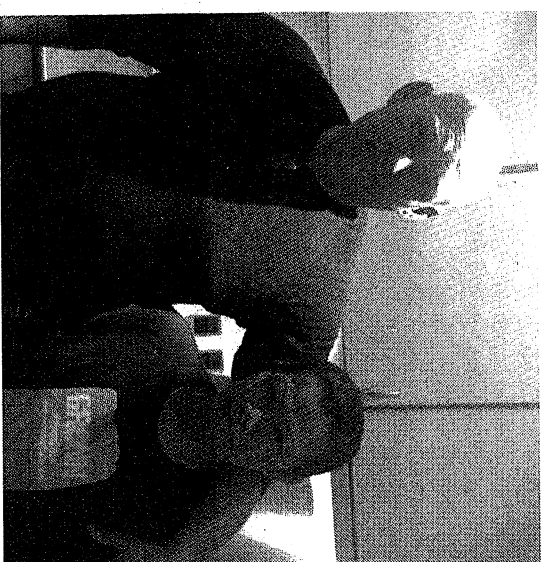

PIPALUK EGEDE NIELSEN

Gang paninilu Nuummioq Moxsitya marlunilik

uktilik.

Gang sammen med sin datter på to. Moxsitya, som er født i Nuuk.

PIPALUK EGEDE NIELSEN

46-nik uktilik Sunaree Andersen uinilu Leo. Sunaree akerrartugaukunuvog, ajatarneqartuini nunani-nulu angerlaquillugu appiussugauanikuulluni.

46-årige Sunaree Andersen sammen med manden Leo. Hun har også fået ondt fuldmandssnak, er blevet skubbet og er blevet bedt om at rejse hjem.

Maria, Sunaree, Zara og Gang mener, at borgmesteren har et stort ansvar til at ændre folks opførsel.

– Borgmesteren bør gøre noget. Hun bør give et budskab til befolkningen om, at vi ikke bare kommer, når vi har lyst, men at vi kommer for at arbejde hårdt. Vi er også dygtige til noget. Men det er heller ikke nemt for os at komme herop, siger Zara Fiore De Ocampo.

Borgmesteren mener hun har gjort sit for at undgå de dårlige opførsler:

– Jeg har før gjort noget ved emnet og har sendt et budskab ud. Da vi holdte nationaldag for to år siden lavede jeg en event i Kateritartik Amsut, hvor emnet var sproget fra vores hjerte. Der kom forskellige folk med forskellige dialekter og holdt tale. Der var også folk fra andre lande, som kom op og snakkede på deres egne sprog. Sådan nogle arrangementer, synes jeg, hjælper, og jeg mener, det, jeg har gjort, er godt, tilføjer Asii Chemnitz Narup.

AF PIPALUK EGEDE NIELSEN

Kalaalerpasuit nikagisarpaatigut

Isi nillettut nikaginippasittut, suliffissanik arsaarinninneranerit kiisalu nunaminut angerlaqusinerit Nuummi Kangiamioratta ilaannut misigissasasarput

»Kangianiugama nikagivaannga? Kalaaliusunguma allaanussagaluarpaa?« eqqarsaat taamaatut 30-nik ukullup Zara Fiore De Ocampo Filippineersup niaguani kaavipput. Zara Filippineersuvog, ukup aappassaa Nuummilluni. Tkeqqaaramli maluginarsimavaa kalaallit arlalit Kangianiunut nikaginittartut. Nerinartarfinmi Bonesimi sulineri saniatigut umukut imeritartarfinmi Mutenimi erinarsortarpoq, erinarsortillunilu amap aalakootup ajappaa, kiinaatigut qiserlugu nunaanllu utequllugu. Nikagisaasarluarlunili tunniutinarnusungilaq.

8 procentii nikagisaasimapput

Zara Fiore De Ocampo kisimilluni nikagineqarnermik ilaluarineqarmermillu misigisarsimangilaq. Thailanderniut Filippineremillu Nuummi najagalit katillugit 178-pput, 100-it akisasaanik apequt-nik nassippagut, taakkunanit 30-it spørgeskemanik immersutereernerit paasinarivog peqatasut 30-it affaat, tassa 178-it 8 procentii nikagineqartut tikilluaqusaanngitsutullu misigisarsimasut. Suliffissanik arsaarimittut ilaluarineqarq kiisalu ataqineqangineq nikagineqarmerlu Thailanderniut Filippineremillu misigikajippar. Zara arnaavog mikisoq, taartunik pisataik. Arnaq kusanarpoq, meeqani pingasut qimallugit Nuummur suliarortluni aallarnikoq.

- Ilaqtatigut qimallugit suliarortarpugut, suliffit kalaallit suliffigerusungisaat suliffisarpagut tamanna kalaallit akuerisariaqarpaat, Zara qungujulaarluni oqarpoq.

Erik Brogaard Bonesinik piginnitog oqarpoq sulisummi nunaqvissunit nikagineqartarneri ataasiaanarnani siunortarsimallugu.

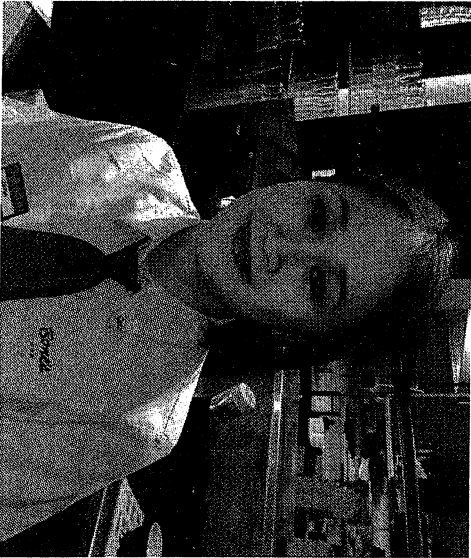
- Aalakootut aningaasaatarussimasullunniit taamatut pissusiersortarput, niliallutik ilaallu ingasattnik toqusinisanik allaat siorasaasartutik. Naamathuigaangama ingerlaannarlugit inissitarpakka akuerineqarsimaanngimmata, Erik Brogaard ilumoor-saarpailluni oqarpoq ilmaginerarlugulu kangiamut sunngiffimminni inuiaqatigiunnt akuullaannginneranut tamanna tunngavissuq.

Kiinnamigut qiserneqarpoq

Ummut ilaanni unnuani Mutenimi erinarsorpoq. Unillasiarnermini tunumini ajameqarjussuarpoq, qiviaramilu kiinnamigut amanit utogqasaamt aalakootumit qiserneqarpoq talimigullu tillunneqarluni. -Tujorminaqaaq, umuk taanna angerlarserjussualeralarpunga. Aalakootunerusut akertartisarput, ullunarni utogqasaajunerisut isiklut takuneqarsinnaasunik tikilluaquserpasinngitsunik isikkooqartutuk, inuusunerisulli inussiarnerusuarput, Zara qungujulluni oqarpoq, Sociologip Marie Kathrine Poppelip soog utogqasaajunerisut nikaginittarnerat ina eqqortarpaa.

- Imassinaavog sungjusinannginamikkitt inu-luuginittartut, nunašinimni Kangiamut maanna aatsaat amerlartortualeramik, oqarpoq, Zara kisimilluni nikagineqartangilaq. Kangiamut apersukkama tamarnik tassaasut Zara Fiore De Ocampo, Sutphirak Praphosri, Maria Jacobsen aamma Sunaree Andersenip tamarnik tamanna anngaallutik misigisaqarfgisimavaat.

27-nik ukuliik Sutphirak Praphosri ullunarni

Zara Mutenimi erinarsortilluni kiinnamigut qiserneqarpoq.

Mens Zara Fiore De Ocampo sang på Mutten, blev hun spyttet i ansigtet.

Ganginik taaneqartarpoq ukut aqqanilit Nuummi najugaqarsimaq tkeqqaarami nuanninngitsunik misigisaqarsinaavog.

- Nerinartarfinmi suligallarama nuanninngitsunik pisiniant oqalfigineqartarnikuuvunga, soorlu isumaqassanngilaat suullut, angerlarnart, uangali tamakku inuttut tiguaveersaartarpakka soqutiginaveersaartarlugillu, Gang oqarpoq. Gang Thailandneersuvog, angajogqaavlu Nuummi Charoen Porinimi ukut 18-ssat igasutut suullutik. Kiattuneersulluni nunašinunt inkinsimut nuulluni Gangimut oqisumaasimangilaq.

-Tkeqqaarama kiserlortarnikoqanga, taamnikkut Thailanderniut maani amerlavallaanngilaat, inuusuttarqarpallaarallu. Uangani ammasuugama ikingutitartuppallarpunga, nalunngilarali amerlasut kiserlortartut aammami sulimangajaavitarnik, Gang nasani ilarsuutigalugu oqarpoq, 2003-ni ukioq taanna Gangip Nuummur nuuffiani Thailanderniut Nuummi innuttaassullit 27-it nalunaarsomeqarsimapput.

Nunasiataasimanitta kinguneraa

Kommuneqarfik Sermersuumi borgmesterip Asii Chemnitz Narupip ilaluarinittarneq ina pequteqarsora:

- Nunasiataasimanitta kingunerisaanik inuttut ataasiakkaatut naleqassuseput inarlerneqarsimappat ikeq taanna annernarpoq allanut tutsissinnaasoortaratsigu, taamaannat immiunut tatiginitta naleqartimittalu makieqquinnissaanut iniiaatut suliasaqarpugut. Immitisimut naammagisimaaruta allanik tikilluaq-qusinnisanik ammarerjussuunngusagatta Iisarnaatigigaluarparpummi inussiarnerisuneq allanik tikilluaquserisuneq alapernaatsunerlu, taanna isumaqarpunga aanaaveersaartariaqaripput, Asii ilumoor-saarpailluni oqarpoq.

Nikaginittut amerlavallaqaaq

Krisstie Winberg Berthelsenip Kangiaminik sulisoqartup maluginarsimavaa nunašinimi allaninunik nikaginittut amerlasoorjussusut.

- Immitisimut eqqartuutillaqisissisimaqagut, aamma tamanna malugaara piumassutsinik sulisar-

PIPALUK EGEDE NIELSEN

Mariap oqalutuarua Nuummur tkeqqaarami angutp aalakootup nuuminiut Filippinerinut angerlaqusinagaani. Maanna kalaallinik ikinguterpasuaqarpoq.

Da Maria Jacobsen kom til Nuuk, var der en fuld mand, som bad hende om at rejse hjem til Filippinerne. I dag har hun mange grønlandske venner.

nimi. Nikasaanerit upartuutnerillu atugaqaat, tassami annikisut pillugit pimaakkata. Soorlumi iniiaat massakkut avissarsimasugut, taamaammallu suliffeqanngikkut assersuutigalugu qiornat pingasut pilersugasaralugit, avtaaniillu atorfinisartut suliffisaarutisistut isigigunikkitt paasisimavaakka, Krisstie oqarpoq nangillunilu.

- Nunarsarminoogaaleraluttuinnarput, iliuuseqarsinnaagaagullu. Akeqgersimarunnarlu taamatta akisussaaffimmiq tigusariaqarpugut. Tamattami inissaqartiaqarpugut. Allaminunik sulisoqartarneq nunašinimi nutajuvog. Isumaqarpungalu amerlasoorpassut allaminunik sulisoqarmissatik ingerlaalluarumalutik eqqarsaatersuutigisarar. Maannami allaminunik sulisullit amerlasoorjussuupput, ingammik Nuummi. Sutornartarfinniinaanngilaq, summi tamaani takusaaaleraluttuinnarput, Krisstie naggasilluni oqarpoq.

Borgmesteri akisussaaffeqarpoq

Maria, Sunaree, Zara Ganglu isumaqarput inuiaqatigit nikaginissanngippata borgmesteri akisussaaffimmi amertuummik tigummiagartoq.

- Borgmesterip pingaartitartaqarpatigut. Inuiaqatigit kajumissaatartaqarpai pasitillugit allamut tikinnarlutik tikinneq ajornata, tassami ugut tikittarpugut erinarsortartuugutta, igasugutta iggarissuulluta. Tikinniarneq maanga ajornaatsuinnaanngilaq, Zara oqarpoq.

Borgmesterillu ilaluarininniginissamik oqartartutegartarermikuunini erseqqissarpaa.

- Ilaluarininniginissamik oqartartuuleqartarnikuuvunga, iliuuseqartarlungalu. Siornaak iniiaatut ullorsioratta Katerittarfik Amisuni pikkialaartisisivunga, qulequtaralugu ummatitsisimut oqaasit. Tassanilu sumiorpaluutsinik assiginnngitsunik oqalutut ogaaseqatigartarpagut, aammalu nunat allamut ilisoqussaminunik oqaasitik atorlugit ogaaseqartitarlugit. Ataqqeqatigilluni Iisareqatiginernerisseq nunaqatiginissamik sinertallit taamaatut suliniutigisarimavakka oqartartuutigalu ersarissoaraa, Asii Chemnitz Narup naggasilluni oqarpoq.

All.: Pipaluk Egede Nielsen